



Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa



ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

**DRŽAVNO NATJECANJE U POZNAVANJU
KLASIČNIH JEZIKA**

u kategoriji

LATINSKI JEZIK

za

GIMNAZIJE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod i razumijevanje:

II. Gramatika:

III. Civilizacija:

Ukupni broj bodova:

	25
	15
	10
	50

Članovi državnog povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

Gimnazija Antuna Vrančića, Šibenik

14. – 16. travnja 2025.

I. PRIJEVOD I RAZUMIJEVANJE

Prevedi tekst uz pomoć rječnika i komentara!

Gaius Suetonius Tranquillus: De vita Caesarum, Claudius, c. 26

Rimski povjesničar Svetonije ovako opisuje ženidbe cara Klaudija:

Uxores deinde duxit Plautiam Urgulanillam¹ triumphali (patre)² et mox Aeliam Paetina³ consulari patre. Cum utraque⁴ divortium fecit⁵, sed cum Paetina ex levibus offensis, cum Urgulanilla ob libidinum probra et homicidii suspicionem. Post has Valeriam Messalinam, Barbati⁶ Messalae consobrini sui filiam, in matrimonium accepit⁷. Quam cum comperisset super⁸ cetera flagitia atque dedecora⁹ C. Silio etiam nupsisse¹⁰ dote¹⁰ inter auspices consignata¹¹, supplicio adfecit¹² confirmavitque pro contione apud praetorianos permansurum¹³ se in caelibatu.

KOMENTAR:

¹ **Plautiam Urgulanillam** = Plauciju Urgulanilu

² **triumphali (patre)** – abl. podrijetla (pridj. triumphalis,-e - koji je proslavio trijumf)

³ **Aeliam Paetina** = Eliju Petinu

⁴ **utraque** – v. uterque

⁵ **divortium fecit** – v. divortium facere – rastati se; razvesti se

⁶ **Barbati** – v. Barbatus, -i, m. – Barbat

⁷ **in matrimonium accepit** – v. in matrimonium accipere – oženiti se; uzeti za ženu

⁸ **super** = osim

⁹ **dedecora** – v. dedecus

¹⁰ **nupsisse** – v. nubo 3. nupsi, nuptum – udati se (+ Dat. – za nekoga)

¹¹ **dote consignata** = potpisavši ugovor o mirazu

¹² **supplicio adfecit** – v. supplicio afficere – smaknuti

¹³ **permansurum (esse)** – v. permaneo 2. permansi, permansum – ostati

I.1. PRIJEVOD

maks. 18

Prijevod napiši na predviđene crte, čitko i pisanim slovima!

[illegible]

I.2. RAZUMIJEVANJE TEKSTA

Ovaj dio teksta ne trebaš prevoditi, nego ga pokušaj razumjeti i odgovoriti na postavljena pitanja u ovom dijelu testa!

Gaius Suetonius Tranquillus: De vita Caesarum, Claudius, c. 27

U nastavku teksta rimski povjesničar Svetonije ovako opisuje djecu cara Klaudija:

Drusum prope iam puberem amisit piro per lusum in sublime iactato¹ et cibo strangulatum, cum ei ante paucos dies filiam Seiani despondisset. Quo magis miror fuisse² qui traderent fraude³ a Seiano necatum. Claudiam ex liberto suo conceptam⁴, quamvis ante quintum mensem divortii natam et ali⁵ coeptam, exponi tamen ad matris ianuam et nudam iussit abici. Antoniam Cn. Pompeio Magno, deinde Fausto Sullae, nobilissimis iuvenibus, Octaviam Neroni privigno⁶ suo collocavit⁷, Silano ante desponsam.

1. U kojoj je dobi Druz bio kad je umro? (v. 1. rečenicu i napiši odgovor na hrvatskom jeziku)

	maks. 1
--	---------

2. Što je Klaudije učinio nekoliko dana prije Druzove smrti? (v. 1. rečenicu, 2. redak i napiši odgovor na hrvatskom jeziku)

	maks. 1
--	---------

3. Što je Klaudije učinio s Klaudijom? (v. 3. rečenicu, 5. redak, i napiši odgovor na hrvatskom jeziku)

	maks. 1
--	---------

4. Koji je bio uzrok Druzove smrti? (v. 1.-2. redak)

- a) bolest
- b) hrana
- c) mač
- d) vatra

	maks. 1
--	---------

¹ **in sublime iactato** = bacajući uvis

² **quo magis miror** = tim više se čudim

³ **fraude** = na prijevaru; varkom, spletkom

⁴ **conceptam** – v. concipio, 3. -cepi, -ceptum – začeti

⁵ **ali** – v. gl. alo 3. alui, altum – hraniti, odgajati

⁶ **privigno** – v. privignus, -i, m. – pastorak; posinak

⁷ **collocavit** – v. colloco, 1. – udati (Dat. – za nekoga)

5. Što su neki pisci pripovijedali/zabilježili? (v. 2. rečenicu)

- a) da je Druz ubio Sejana
- b) da je Klaudije dao ubiti Sejana
- c) da je Sejan htio ubiti Klaudija
- d) da je Sejan ubio Druza

	maks. 1
--	---------

6. Za koga Antonija nije bila udana?

- a) Fausta Sulu
- b) Gneja Pompeja Velikoga
- c) Marka Aurelija
- d) vrlo slavne mladiće

	maks. 1
--	---------

7. U kakvom je odnosu Antonija bila sa Silanom?

- a) preljubničkom
- b) rastavljena
- c) udana
- d) zaručena

	maks. 1
--	---------

	maks. 7
--	----------------

III. GRAMATIKA

1. Koja od navedenih riječi nije prilog?

- a) atque
- b) deinde
- c) mox

	maks. 1
--	---------

2. Riječ *utroque* u genitivu jednine glasi:

	maks. 1
--	---------

3. Kako glasi antonim riječi *cum* (u značenju prijedloga)?

	maks. 1
--	---------

4. Kako bi glasio izraz *uxores duxit* ako glagolski oblik prebacimo u gerundiv u akuzativu množine ženskoga roda?

	maks. 1
--	---------

5. Kako glasi sintagma *consulari patre* u genitivu množine?

	maks. 1
--	---------

6. Oblik zamjenice *has* u nominativu plurala srednjega roda glasi:

	maks. 1
--	---------

7. Sintagma *super flagitia atque dedecora* u istom padežu u jednini glasi:

	maks. 1
--	---------

8. Glagolski oblik *nupsisse* u infinitivu futura pasivnoga glasi:

	maks. 1
--	---------

9. Napiši rečenicu iz 1. teksta *Post has...consobrini sui filiam in matrimonium accepit.* tako da svim riječima promijeniš broj:

	maks. 1
--	---------

10. Rečenicu *Claudius uxores deinde duxit.* prebaci u konstrukciju nominativa s infinitivom ovisnu o zadanom glagolu:

Dicitur _____

	maks. 1
--	---------

11. Koja glagolska konstrukcija (osim ACI) bi se mogla pronaći u frazi *...confirmavitque ...permansurum se (esse) in caelibatu...*? (v. 7.-8. redak prvoga teksta):

- a) nominativ s infinitivom
- b) perifrastična konjugacija aktivna
- c) perifrastična konjugacija pasivna

	maks. 1
--	---------

12. Oblik *fecit* u konjunktivu pluskvamperfekta pasivnog, ako se zadrži isto lice i broj, glasi:

- a) factus esset
- b) factus sit
- c) facti essent

	maks. 1
--	---------

13. Od kojih latinskih riječi dolazi latinizam *homicid*?

- a) homo + cado
- b) homo + caedo
- c) homo + cedo

	maks. 1
--	---------

14. Kojim se izrazom označava *znanost o životu i spisima crkvenih otaca*?

- a) patrocini
- b) patronim
- c) patrologija

	maks. 1
--	---------

15. Koji se latinizam/internacionalizam koristi u značenju *postupak kojim se sprečava začće*?

	maks. 1
--	---------

	maks. 15
--	----------

IV. CIVILIZACIJA

1. Koji po redu rimski car je bio Klaudije?

- a) treći
- b) četvrti
- c) peti

	maks. 1
--	---------

2. Što Klaudije nije bio Neronu?

- a) otac
- b) poočim
- c) prastric

	maks. 1
--	---------

3. Što od navedenog nije vrsta braka?

- a) confarreatio
- b) far
- c) per usum

	maks. 1
--	---------

4. Navedi ime rimskog pjesnika iz 1. st.pr.Kr. koji je opisivao svadbene običaje:

	maks. 1
--	---------

5. Kako glasi latinizam za *bezbračnost ili beženstvo*?

	maks. 1
--	---------

6. Kako se na latinskom jeziku nazivao veo koji je mladenka nosila na vjenčanju?

	maks. 1
--	---------

7. Koju od navedenih izreka je izgovarala mladenka na vjenčanju?

- a) Ubi bene, ibi patria.
- b) Ubi concordia, ibi victoria.
- c) Ubi tu Gaius, ego Gaia.

	maks. 1
--	---------

8. Bog svadbe nazivao se:

- a) Apolon
- b) Hijacint
- c) Himenej

	maks. 1
--	---------

9. Što je proučavao *auspex*?

- a) kretanje zvijezda
- b) let ptica
- c) utrobu životinja

	maks. 1
--	---------

10. Kojim su kućnim bogovima rimske djevojke prije udaje žrtvovalе svoje lutke?

- a) Larima
- b) Olimpijskim bogovima
- c) Titanima

	maks. 1
--	---------

	maks. 10
--	----------

RJEŠENJA

Nije dopušteno bodovanje na manje od cijeloga boda.

I.1. PRIJEVOD

Uxores deinde duxit	Zatim se oženio	1
Plautiam Urgulanillam triumphali (patre)	Plaucijom Urgulanilom od (oca) koji je proslavio trijumf	1
et mox Aeliam Paetina consulari patre.	I uskoro Elijom Petinom od konzulskog oca/oca konzula.	1
Cum utraque divortium fecit,	Od obje se rastao/razveo,	1
sed cum Paetina ex levibus offensis,	ali od Petine zbog laganih/neznatnih/beznačajnih uvreda,	1
cum Urgulanilla ob libidinum probra	od Urgulanile zbog sramotnih djela pohote/a	1
et homicidii suspicionem.	I sumnje na ubojstvo.	1
Post has Valeriam Messalinam,	Poslije ovih Valeriju Mesalinu,	1
Barbati Messalae filiam,	kćer Barbata Mesale,	1
consobrini sui	svoga bratića	1
in matrimonium accepit.	Uzeo je za ženu.	1
cum comperisset	Kad je saznao	1
super cetera flagitia atque dedecora	osim ostalih sramota/nevaljalstava i sramotnih djela/grijeha	1
Quam...C. Silio etiam nupsisse	da se ona udala i za Gaja Silija	1
dote inter auspices consignata,	potpisavši ugovor o mirazu kod auspicija,	1
supplicio adfecit	smaknuo ju je	1
confirmavitque pro contione apud praetorianos,	i utvrdio/potvrdio pred narodnom skupštinom kod pretorijanaca,	1
permansurum se in caelibatu.	Da će/namjerava ostati u celibatu,	1
	ukupno	18

I. 2. RAZUMIJEVANJE TEKSTA

1. u ne sasvim zreloj/u ne sasvim odrasloj dobi/u djetinjstvu/još kao dječaka	1
2. zaručio je Druza sa Sejanovom kćeri	1
3. zapovjedio je da se izloži pred majčina vrata i gola odbaci	1
4. b	1
5. d	1
6. c	1
7. d	1
ukupno razumijevanje teksta	7

II. GRAMATIKA

1. a	1
2. utriusque	1
3. sine	1
4. uxores ducendas	1
5. consularium patrum	1
6. haec	1
7. super flagitium atque dedecus	1
8. nuptum iri	1
9. Post hanc...consobrinorum suorum filias in matrimonia acceperunt.	1
10. Dicitur Claudius uxores deinde duxisse.	1
11. b	1
12. a	1
13. b	1
14. c	1
15. kontracepcija	1
ukupno gramatika	15

III. CIVILIZACIJA

1. b	1
2. a	1
3. b	1
4. (Gaj Valerije) Katul/(Gaius Valerius) Catullus	1
5. celibat	1
6. flammeum	1
7. c	1
8. c	1
9. b	1
10. a	1
ukupno civilizacija	10

ukupno za cijeli test: 50 bodova